

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 401/2012-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti E., s. r. o., Š., a obchodnej spoločnosti D. s. r. o., Š., zastúpených Advokátskou kanceláriou D., s. r. o., Š., konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky JUDr. A. D., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 42 C 96/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti E., s. r. o., a obchodnej spoločnosti D. s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. januára 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti E., s. r. o., Š. (ďalej len „sťažovateľka v 1. rade“), a obchodnej spoločnosti D. s. r. o., Š. (ďalej len „sťažovateľka v 2. rade“, spolu len

„sťažovateľky“, v citáciách aj „sťažovateľka“), zastúpených Advokátskou kanceláriou D., s. r. o., Š., konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky JUDr. A. D., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 42 C 96/2009 (ďalej aj „namietané konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že predmetom namietaného konania je (bolo) rozhodovanie o žalobe navrhovateľa M. B., B. (ďalej len „navrhovateľ“), ktorou sa domáhal určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby a určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti (bytu); sťažovateľky boli v namietanom konaní v procesnom postavení odporcu v 3. rade a vo 4. rade.

Sťažovateľky v sťažnosti okrem iného uvádzajú, že navrhovateľ si „*Návrhom zo dňa 17. 08. 2009 uplatnil... určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby a určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré je vedené pred Okresným súdom Bratislava III v konaní č. 42 C 96/2009 proti:*

1/ dražobníkovi: D. dražobná spol. s r. o., ... T.

2/ dražiteľovi: S., a. s., ... B.

3/ vydražiteľovi: E., s. r. o., ... Š. - sťažovateľ v tomto konaní.

Počnúc dňom 30. 3. 2010 sa na základe Uznesenia OS Bratislava III v konaní 42 C 96/2009-155 stala navrhovateľkou v 2. rade aj PhDr. B. M..., bytom B. - titulom nájomcu bytu...

Sťažovateľom v 1/. r. bola dňa 5. 8. 2009 vydražená nehnuteľnosť nachádzajúca sa v k. ú. N. a to byt č. 21, nachádzajúci sa na 3. p. bytového domu so súp. č. 3573, ktorý je postavený na parc. č. 11451, vchod 31 na ul... v B., ktorý je zapísaný na LV č. 3840 vedený Správou katastra pre hl. m. SR Bratislava vrátane spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a zariadeniach domu, spoluvlastníckeho podielu na pozemku parc. č. 11451 o výmere 717 m², parc. č. 11452 o výmere 602 m² so spoluvlastníckym podielom 2454/100000 a ďalej nebytového priestoru č. 12-N 01 nachádzajúceho sa vo vchode č. 29 so

spoluvlastníckym podielom 65/2591-in, na základe Notárskej zápisnice osvedčujúcej priebeh dobrovoľnej dražby vyhotovenej notárom JUDr. P. O. v T. v zápisnici č. Nz 26407/2009, N 497/2009, NCRIs 26875/2009...

Navrhovateľ v 1/. r. podaním zo dňa 25. 01. 2010 doplnil svoje podanie s návrhom na zmenu petitu. Ďalším návrhom zo dňa 11. 02. 2010 sa navrhovateľ domáhal vydania predbežného opatrenia na základe ktorého navrhoval, aby súd odporkyni v 3. r zakázal nakladať s nehnuteľnosťami, ktoré sú predmetom sporu.

Súd návrhu na vydanie predbežného opatrenia vyhovel Uznesením zo dňa 30. 3. 2010, č. k. 42 C 96/2009-155, ktoré bolo doručené sťažovateľke dňa 23. 4. 2010...

Voči Uzneseniu vo veci bolo sťažovateľkou podané odvolanie...

Predmetné uznesenie bolo právnej zástupkyňi sťažovateľky doručené 12. 5. 2010, voči ktorému bolo tiež v zákonnej lehote podané odvolanie.

Krajský súd v Bratislave prípisom vec vrátil prvostupňovému súdu dňa 06. 07. 2010 na odstránenie väd konania a zároveň uložil vec opäť predložiť odvolaciemu súdu...

Ďalším podaním navrhovateľa zo dňa 3. 11. 2010 bolo súdu navrhnuté, aby do konania pripustil ako ďalšieho účastníka konania na strane navrhovateľa PhDr. B. M., bytom B.

Okresný súd Bratislava III Uznesením v konaní č. 42 C 96/2009-224 zo dňa 18. 11. 2010 rozhodol o pripustení ďalšieho účastníka na strane navrhovateľa PhDr. B. M., bytom B...

O skutočnosti, že PhDr. B. M. začala byť užívať (až po vydražení) sa sťažovateľka dozvedela až po vydaní predbežného opatrenia z Uznesenia Okresného súdu Bratislava III dňa 30. 3. 2010 v konaní 42 C 96/2009-155.

Sťažovateľka počas nečinnosti súdu sa nemohla ujať svojich vlastníckych práv v byte bývala navrhovateľka v 2. r PhDr. B. M., bytom B., ktorá byt užívala podľa jej tvrdenia titulom práva nájmu, avšak za byt neplatila preddavky určené správcom bytového domu B., B. do fondu prevádzky a údržby ako ani preddavky za plnenia spojené s užívaním bytu stanovené podľa § 10 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov.

Preukazovala, že na základe nájomnej zmluvy uzatvorenej s navrhovateľom v 1/. r. platí mesačné nájomné vo výške 7 000,- Sk k rukám navrhovateľa v 1/. r.

Na túto skutočnosť poukazovala navrhovateľka v 2/. r. svojim návrhom uplatneným na súde dňa 23. 2. 2011 o určenie neplatnosti výpovede z nájmu ako i návrhu na vydanie predbežného opatrenia.“.

Sťažovateľky na základe uvedeného skutkového stavu zastávajú názor, že „súdom nebola zaručené základné právo na spravodlivú ochranu danú v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ďalej Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd upravených v čl. 6 ods. 1 na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov...“

Neprimeranými prietahmi v konaní sťažovateľka sa nemohla ujať vlastníckych práv k bytu, tento nemohla predat' v dôsledku čoho sa dostala do dlhov, čo musela riešiť peňažnou pôžičkou pri zriadení záložného práva k nehnuteľnosti.

Udávame, že návrhy vedené vo veci na súde boli vzaté späť podaniami zo dňa 23. 11. 2011 o ktorých súd doposiaľ nerozhodol, čo bráni sťažovateľke ďalej nakladať s bytom, nakoľko na LV č. 3840, k. ú. N., B. sú vyznačené 2 Poznámky, a to: Spät'vzatie návrhu v konaní 42 C 96/2009...“.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľky žiadajú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľky, zaručené čl. 48 ods.2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní č. 42 C 96/2009 porušené bolo, a priznáva sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 35 000,- €, ktoré je povinný vyplatiť Okresný súd Bratislava III v lehote 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu k rukám sťažovateľky.

Zároveň sťažovateľke priznáva trovy právneho zastúpenia v sume 1000,68 €, ktorú je povinný Okresný súd Bratislava III zaplatiť na účet právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti Ústavného nálezu na účet, AK D., s. r. o., ...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľky namietajú, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 42 C 96/2009 došlo k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Na účely preskúmania opodstatnenosti s'ťažnosti si ústavný súd vyžiadal súdny spis sp. zn. 42 C 96/2009, z ktorého zistil tieto skutočnosti:

1. Dňa 17. augusta 2009 navrhovateľ doručil okresnému súdu návrh, ktorým sa domáhal proti odporcom (vrátane s'ťažovateľky v 1. rade označenej v návrhu ako odporkyňa v 3. rade, pozn.) vyslovenia neplatnosti dobrovoľnej dražby (jej predmetom bol byt, ktorého vlastníkom mal byť navrhovateľ, pozn.) a určenia vlastníctva k nehnuteľnosti (bytu) v prospech navrhovateľa. S'ťažovateľka v 2. rade sa stala účastníčkou namietaného konania až na základe uznesenia okresného súdu z 3. decembra 2010 o jej pripustení do konania, ktoré nadobudlo právoplatnosť 12. mája 2011, a to z dôvodu, že nadobudla do vlastníctva príslušnú nehnuteľnosť (byt) od s'ťažovateľky v 1. rade na základe kúpnej zmluvy, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený rozhodnutím Správy katastra pre hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava v konaní sp. zn. V – 8478/2010 z 21. apríla 2010.

2. Okresný súd 16. septembra 2009 vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku a následne 20. novembra 2009 na doplnenie návrhu. Dňa 12. januára 2010 okresný súd zaslal odporcom návrh na vyjadrenie.

3. Dňa 11. februára 2010 navrhovateľ podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia proti s'ťažovateľke v 1. rade; okresný súd ho 23. februára 2010 vyzval na doplnenie tohto návrhu.

4. Okresný súd nariadil uznesením z 30. marca 2010 predbežné opatrenie, ktorým zakázal s'ťažovateľke v 1. rade nakladať so spornou nehnuteľnosťou. S'ťažovateľka v 1. rade

podala proti označenému uzneseniu 7. mája 2010 odvolanie. Okresný súd predložil 24. júna 2010 spis na rozhodnutie o odvolaní Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ktorý ho 8. júla 2010 vrátil bez rozhodnutia okresnému súdu, aby tento rozhodol o prípadnom vstupe do konania ďalšieho účastníka na strane navrhovateľa.

5. Dňa 2. novembra 2010 bol okresnému súdu doručený nový návrh na vydanie predbežného opatrenia, ako aj návrh na rozšírenie účastníkov konania o sťažovateľku v 2. rade.

6. Uznesením z 18. novembra 2010 okresný súd pripustil, aby do konania vstúpila ďalšia účastníčka na strane navrhovateľa (ako navrhovateľka v 2. rade), a zároveň opravil uznesenie o nariadení predbežného opatrenia z 30. marca 2010.

7. Uznesením z 3. decembra 2010 okresný súd pripustil, aby do konania vstúpila sťažovateľka v 2. rade na strane odporcu (z dôvodu, že sťažovateľka v 1. rade previedla spornú nehnuteľnosť na sťažovateľku v 2. rade na základe kúpnej zmluvy z 21. apríla 2010, t. j. osem mesiacov po podaní návrhu na určenie neplatnosti dražby, pozn.), a následne uznesením zo 14. januára 2011 rozhodol aj o druhom návrhu na vydanie predbežného oparenia tak, že ho zamietol.

8. Sťažovateľka v 1. rade napadla odvolaniami z 22. decembra 2010 uznesenia okresného súdu z 18. novembra 2010, 3. decembra 2010 a z 30. marca 2010; okresný súd predložil spis na rozhodnutie o týchto odvolaniach krajskému súdu 1. apríla 2011.

9. Dňa 23. novembra 2011 účastníci konania uzavreli dohodu o urovnaní sporu (dva mesiace pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, pozn.), na základe ktorej navrhovateľa vzali svoj návrh na určenie neplatnosti dražby a určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti späť a zároveň žiadali, aby okresný súd namietané konanie zastavil. Okresný súd uznesením z 2. februára 2012 zastavil konanie; toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 2. marca 2012 (necele tri týždne po doručení sťažnosti ústavnému súdu, pozn.).

Ústavný súd v nadväznosti na svoje zistenia zo súdneho spisu konštatoval, že okresný súd v namietanom konaní postupoval v zásade plynulo (v zákonom ustanovených lehotách rozhodoval o procesných návrhoch účastníkov konania), aj keď jeho činnosť mohla byť efektívnejšia. V tejto súvislosti ústavný súd poukázal na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok

porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priet'ahoch. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania [porovnaj § 120 ods. 1 a 4 Občianskeho súdneho poriadku (napr. IV. ÚS 147/04)].

Pri posudzovaní opodstatnenosti sťažnosti ústavný súd vzal do úvahy aj skutočnosť, že sťažovateľky ju podali aj napriek tomu, že im bola známa skutočnosť, že navrhovateľ vzal svoj návrh 23. novembra 2011 späť (vzhľadom na ich dohodu o urovnaní sporu) a žiadal konanie zastaviť. Z tohto hľadiska sa sťažnosť sťažovateľiek javí ako účelová.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že postup okresného súdu v namietanom konaní nie je poznamenaný priet'ahmi takej intenzity, že by ich bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48

ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažnosť bola odmietnutá, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľiek.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. augusta 2012